

FINNMÁRKOKOMIŠUVDNA
FINNMARKSKOMMISSJONEN

Årsmelding Jahkediđáhhus 2018

Besøksadresse / Čujuhus:

Diggevisti – Tinghuset, 9845 Deatnu / Tana

Postadresse / Poastačujuhus:

P.b. 24, 9846 Deatnu / Tana

Tlf: 78 92 64 40

Telefax: 78 92 70 70

E-post/E-poasta: finnmarkskommisjonen@domstol.no

Internett/Interneahtta: www.finnmarkskommisjonen.no

1. Mandat og mål

Finnmarkskommisjonen er opprettet i medhold av Stortingets vedtak om finnmarksloven fra 2005. Kommisjonen skal avklare omfanget av og innholdet i eksisterende bruks- og eierrettigheter som folk i Finnmark gjennom langvarig bruk av utmarksressursene kan ha ervervet. Gjenstand for kartleggingen er den grunnen som ved finnmarkslovens ikrafttreden i 2006 ble overtatt av Finnmarkseiendommen (FeFo).

Finnmarkskommisjonens mandat og arbeidsoppgaver er regulert i [finnmarkslovens §§ 29 – 35](#) og [forskrift om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark](#).

Ifølge finnmarkslovens § 29 skal rettighetskartleggingen skje på grunnlag av gjeldende nasjonal rett og omfatte den grunnen som Finnmarkseiendommen (FeFo) overtok ved finnmarkslovens ikrafttredelse 1. juli 2006. Fra 2013 skal kommisjonen i tillegg utrede krav om kollektive eller individuelle rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark, dersom noen med rettslig interesse i en slik avklaring krever det.

I § 5 i forskriften om Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark er det gjort følgende presisering av kommisjonens mandat når det gjelder utredningen av interne rettighetsspørsmål innen reindriften: *"Finnmarkskommisjonen skal bare utrede interne rettighetsspørsmål innen reindriften om reindriftsrett og tilknyttede rettigheter, dersom noen med rettslig interesse i en avklaring av spørsmålet krever det."*

Finnmarkskommisjonen har etter finnmarksloven § 32 selv ansvaret for at de sakene den utreder blir tilstrekkelig opplyst. Virksomheten skiller seg dermed fra de alminnelige domstolenes virksomhet, ved at kommisjonen bruker betydelige ressurser på selv å fremskaffe relevant historisk og faktisk materiale.

Kommisjonen skal etter finnmarksloven foreta feltvise utredninger. Tvister som oppstår etter at kommisjonen har utredet et felt kan bringes inn for Utmarksdomstolen for Finnmark. Utmarksdomstolens avgjørelser kan ankes til Høyesterett, jf. [finnmarksloven §§ 36 flg.](#)

Finnmarkskommisjonen har som mål å ha avsluttet arbeidet med utredning av bruks- og eierrettigheter i Finnmark innen 2033.

Finnmarkskommisjonen har siden 2017 hatt en bedre budsjetttramme, og har også i 2018 hatt et budsjett på 12 millioner kroner. Budsjettet ble ytterligere økt med

1. Fápmudus ja ulbmil

Stuorradikki Finnmarkláhka-mearrádus 2005:s dagahii ahte Finnmarkkokomišuvdna ásahuvvui. Komišuvdna galgá čielggadit otná geavahan- ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid maid Finnmarkkolaččat sáhttet leat háhkan luondduriggodagaid guhkitáiggi geavaheami bokte. Kártema vuodđun lea dat eana mii sirdojuvvui Finnmarkkuopmodaga (FeFo) háldui dalle go Finnmarkláhka biddjui fápmui 2006:s.

Finnmarkkokomišuvnna fápmudus ja bargu lea lagabui muđdejuvvon [Finnmarkolágas §§ 29 – 35](#) ja [Finnmarkkokomišuvnna ja Finnmarkku meahcceuopmostuolu láhkaásahasus](#).

Finnmarkolágas § 29 čuovvu ahte vuoigatvuođakárten galgá dahkkot gustovaš nátionála rievtti vuodul, ja ahte dat ráddjejuvvo geográfalaččat daidda eatnamiidda maid Finnmarkkuopmodat (FeFo) válddii badjelassas dalle go Finnmarkláhka biddjui fápmui suoidnemánu 1. beaivvi 2006. 2013 rájes galgá komišuvdna maiddái čielggadit gáibádusaid oktasaš dahje oktagaslaš vuoigatvuođaide guolástansajiide Finnmarkku mearra- ja vuotnaguovlluin, jus oktage rievttálaš beroštusa vuodul gáibida dákkár čielggadeami.

Finnmarkkokomišuvnna ja Finnmarkku meahcceuopmostuolu láhkaásahasus § 5 lea komišuvnna fápmudus dárkilaston čuovvovaš osiin dasa mii guoská boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođagažaldagaid čielggadeapmái: *"Finnmarkkokomišuvdna galgá beare čielggadit boazodoalu siskkáldas vuoigatvuođagažaldagaid mat gusket boazodoallorivttiide ja dasa guoskevaš vuoigatvuođaide, jus oktage rievttálaš beroštusa vuodul gáibida dáid gažaldagaid čielggaduvvot."*

Finnmarkolága § 32 mielde lea Finnmarkkokomišuvnnas alddis ovddasfástádus doarvái bures čuvget áššiid maid komišuvdna čielggada. Diekko bokte komišuvnna doaibma spiehkasta eará dábálaš duopmostuoluid doaimmain, dan dáfus go komišuvdna geavaha ollu návccaid háhkat áigeguovdilis historjjálaš dieđuid ja fáktadieđuid.

Finnmarkolága mielde galgá Finnmarkkokomišuvdna čielggadit eatnamiid čielggadanguovvluid mielde.

Riiddut mat bohciidit maŋŋá go komišuvdna lea geargan čielggadeamis, sáhttet loktejuvvot Finnmarkku meahcceuopmostullui. Meahcceuopmostuolu mearrádusat sáhttet guoddaluvvot Alimusriektái, vrd. [Finnmarkolága §§ 36 ič.](#)

kr 500.000 i tilleggsbevilgning. Det har medført økt aktivitet i 2018.

Finnmarkskommisjonen ble oppnevnt av Kongen i statsråd 14. mars 2008. I dag har kommisjonen følgende medlemmer: Jon Gauslaa (leder), Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen og John Bernhard Henriksen.

Kommisjonen har avholdt fem møter i 2018.

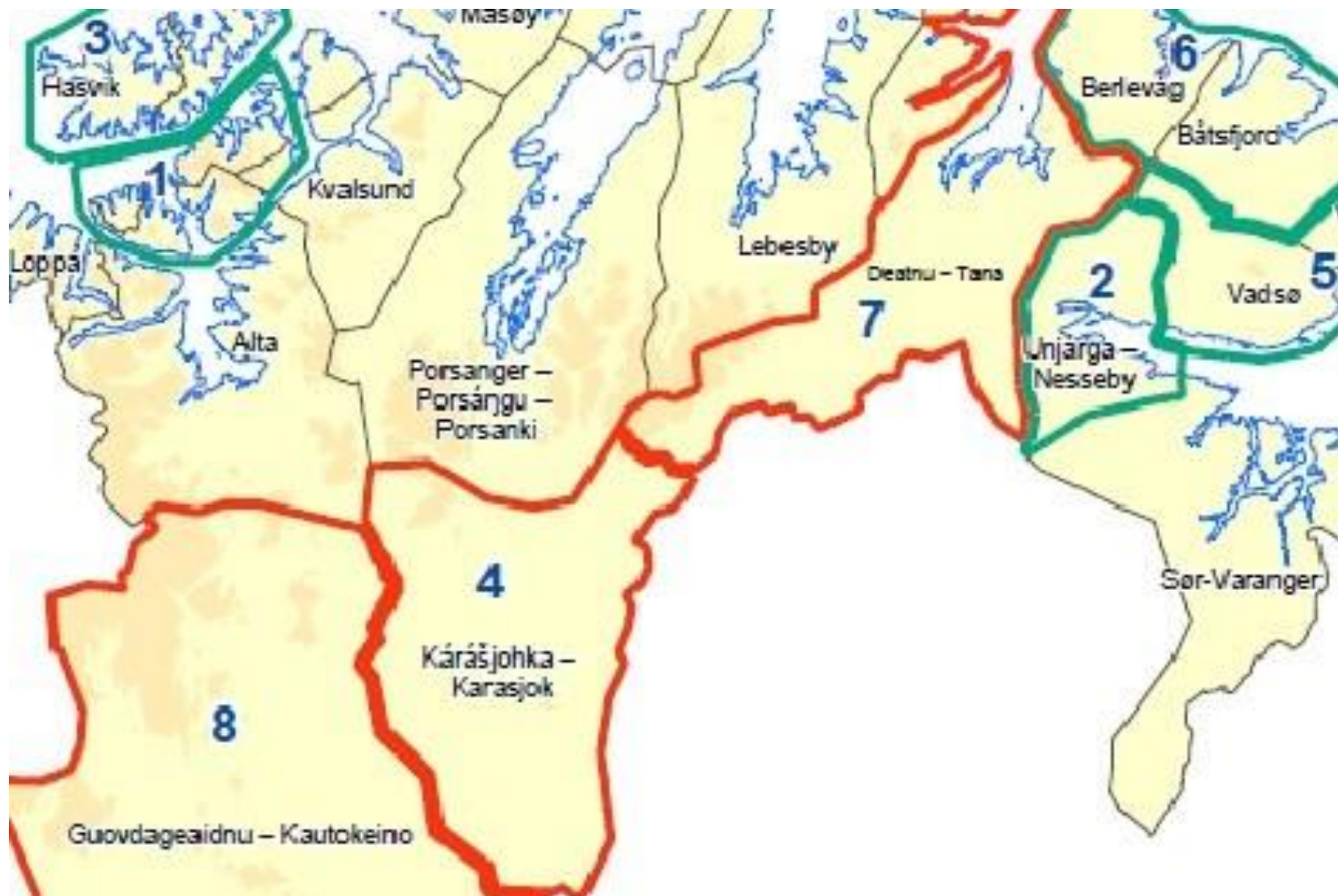
Gurut bealde/ Fra venstre: John Bernhard Henriksen, Hilde Heggelund, Jon Gauslaa (komišuvdnajodiheaddji/ kommisjonsleder), Veronica Andersen ja/og Ole Henrik Magga

Finnmárkokomišuvnna mihttomearri lea gárvet geavahan- ja eaiggáduššanvuoigatvuođaid kártenbarggu Finnmarkkus ovdal 2033.

Finnmárkokomišuvnna leamaš buoret bušeahtharámma 2017 rájes, ja komišuvnna lei 2018:s maid 12 miljovna kruvnnu bušeahtha. Juolluduvvui vel lassin 500.000 kruvnnu bušehtti, ja dat mielddisbuvttii eanet doaimmaid 2018:s.

Finnmárkokomišuvdna nammaduvvui Gonagasas stáhtarádis njukčamánu 14. beaivvi 2008. Komišuvnna leat otn e čuoovvovaš miellahtut: Jon Gauslaa (jodiheaddji), Hilde Heggelund, Ole Henrik Magga, Veronica Andersen ja John Bernhard Henriksen.

Komišuvnna leamaš vihtta čoačkkima 2018:s.

2. Kort om status siden oppstart

Finnmarkskommisjonen har vært i operativ virksomhet siden februar 2009. Kommisjonen tar stilling til innkomne rettighetsmeldinger/krav, og gjør egne undersøkelser om historiske bruks- og eierrettigheter i et felt.

Kommisjonens konklusjoner i et felt publiseres som en rapport. Kommisjonens konklusjoner er basert på brede og åpne innspillsrunder og høringsmøter, grundig dokumentasjon av historiske og faktiske forhold og juridisk kompetanse. I rapporten fremkommer også hvilken dokumentasjon kommisjonen har benyttet seg av. Det er viktig at dette er tilgjengelig for alle berørte og allmennheten.

Avsluttet arbeid

Kommisjonen har sluttført arbeid i følgende felt:

- Felt 1 Stjernøya/Seiland, kunngjort februar 2009, avsluttet mars 2012. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- Felt 2 Nesseby, kunngjort februar 2009, avsluttet februar 2013. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- Felt 3 Sørøya, kunngjort mars 2010, avsluttet oktober 2013. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- Felt 5 Varangerhalvøya øst (Vadsø og Vardø) kunngjort mars 2011, avsluttet juni 2014. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).
- Felt 6 Varangerhalvøya vest (Båtsfjord og Berlevåg) kunngjort mai 2013, avsluttet oktober 2015. Rapporten og oppsummeringen av konklusjonene finnes på [kommisjonens nettside](#).

Resultater

I de **fem** utredningsfeltene som er avsluttet har Finnmarkskommisjonen:

- Foretatt en generell vurdering av rettighetsforholdene i hvert felt. Kommisjonen har lagt til grunn at Finnmarkseiendommen (FeFo) eier det aller meste av grunnen i disse feltene.
- Lokalbefolkningen har likevel bruksrettigheter som har et selvstendig rettsgrunnlag. Dette medfører blant annet at rettighetene ikke kan oppheves ved lov.
- Bruksrettighetene har ikke karakter av særlige eller eksklusive rettigheter. De er underlagt FeFos forvaltning, men rettighetenes eksistens begrenser FeFos eierrådighet.

2. Oanehaččat stáhtusa birra álgu rájes

Finnmárkkokomišuvdna leamaš doaimmas guovvamánu 2009 rájes. Komišuvdna buktá oaiviliiddis vuoigatvuođadieđáhusaide/gáibádusaide mat bohtet komišuvdnii, ja guorahallá ieš guovlluid historjjálaš geavahan- ja eaiggáduššánvuoigatvuođaid.

Komišuvdna konklusuvnnat čielggadanguovlluin almmuhuvvjit raportan. Vuodđun komišuvdna konklusuvnnaide leat viiddis ja rabas evttohusdilálašvuođat ja gulaskuddančoahkkimat, vuđolaš historjjálaš ja duohta dilálašvuođaid duođastusat, ja juridihkalaš gelbbolašvuohta. Raporttas bohtá maid ovdan makkár duođastusaid komišuvdna lea atnán vuodđun. Lea dehálaš ahte dát leat olámuttus oasálaččaide ja álbmogii muđui.

Gárvejuvvon barggut

Komišuvdna lea gárven čielggadanbargguid čuovvovaš guovlluin:

- 1. čielggadanguovlu, Stierdná/Sievju, almmuhuvvui guovvamánu 2009 ja gárvánii njukčamánu 2012. Raporta ja konklusuvnnaid čoaččáigeassu gávdno [komišuvdna neahttasiidduin](#).
- 2. čielggadanguovlu, Unjárga, almmuhuvvui guovvamánu 2009 ja gárvánii guovvamánu 2013. Raporta ja konklusuvnnaid čoaččáigeassu gávdno [komišuvdna neahttasiidduin](#).
- 3. čielggadanguovlu, Sállan, almmuhuvvui njukčamánu 2010 ja gárvánii golggotmánu 2013. Raporta ja konklusuvnnaid čoaččáigeassu gávdno [komišuvdna neahttasiidduin](#).
- 5. čielggadanguovlu, nuorttabealde Várnjarga, (Čáhcesuolu ja Várggát), almmuhuvvui njukčamánu 2011, loahpahuvvui geassemánu 2014. Raporta ja konklusuvnnaid čoaččáigeassu gávdno [komišuvdna neahttasiidduin](#).
- 6. čielggadanguovlu oarjjabealde Várnjarga, (Báhcavuotna ja Bearalváhki), almmuhuvvui miessemánu 2013, loahpahuvvui golggotmánu 2015. Raporta ja konklusuvnnaid čoaččáigeassu gávdno [komišuvdna neahttasiidduin](#).

Bohtosat

Dan **viđa** čielggadanguovllus gos komišuvdna lea gergen barggu, lea komišuvdna:

- Obbalaččat árvoštallan riectedilálašvuođaid juohke guovllus. Vuolggasadjin komišuvdna bargui leamaš ahte Finnmarkkuopmodat (FeFo) eaiggáduššá eanáš oasi eatnamiin dain guovlluin.
- Báikkiolbmui leat liikká geavahanvuoigatvuođat main lea iešheanalaš riektivuodđu, ja danin daid ii sáhte lága bokte luohpat.

- Kommissjonen har i tillegg til den generelle vurderingen av rettighetsforholdene i hvert felt, i disse fem feltene behandlet til sammen 40 rettighetsmeldinger/krav.
- 23 av disse 40 kravene er fremmet av lokale sammenslutninger, og gjelder kollektive rettigheter. Av disse 23 har 11 fått medhold så langt de har reist spørsmål som er omfattet av kommisjonens mandat, fire har fått delvis medhold og åtte har ikke ført frem.
- 16 av kravene gjelder individuelle rettigheter, og er fremmet av enkeltpersoner/familier. Av disse har åtte fått medhold, fire har fått delvis medhold og fire av kravene har ikke ført frem.
- Ett av kravene gjaldt interne forhold i reindriften (felt 6).

To av sakene har vært behandlet i Høyesterett:

- Stjernøysaken (felt 1) gjaldt eiendomsretten til Stjernøya utenfor Alta, og var anlagt av to grupper av reindriftssamer. Utmarksdomstolen (UTMA-2014-162528-3 og UTMA-2014-164564) og senere Høyesterett ([HR-2016-2030 A](#)) stadfestet kommisjonens konklusjon om at FeFo er grunneier. Det ble samtidig fastslått at reindriftnettverns bruksrett på øya hviler på et tingsrettslig grunnlag, og at bruksretten som følge av dette nyter et sterkt privatrettslig vern.
- I Nessebysaken (felt 2) var det spørsmål om FeFo eller Nesseby bygdelag/lokalbefolkningen hadde rett til å styre utnyttelsen av de fornybare naturressursene som lokalbefolkningen uomtvistelig hadde bruksrettigheter til. Utmarksdomstolen ([UTMA-2014-164739](#)) kom – i motsetning til kommisjonen – til at styringsretten i all hovedsak lå til lokalbefolkningen. Høyesterett kom i plenum 9. mars 2018 ([HR-2018-456-P](#)) i det vesentlige til samme resultat som Finnmarkskommisjonen. Høyesterett slår fast at lokalbefolkningens bruksrettigheter er anerkjent og må respekteres, og at det vil være nødvendig å gjennomføre konsultasjoner mellom rettighetshaverne og FeFo.

Utmarksdomstolen har også behandlet to saker som er avsluttet med rettskraftig dom, uten at sakene ble anket til Høyesterett. Begge sakene gjaldt felt 5.

- I den ene saken, som blant annet gjaldt rett til en gammetomt og rettigheter til sjølaksefiske (UTMA-2016-9837), konkluderte Utmarksdomstolen – i likhet med kommisjonen – med at den private rettighetspretendenten ikke hadde ervervet særlige rettigheter.
- Den andre saken (UTMA-2016-41336) gjaldt festerett til en hyttetomt, særrett til multeplukking

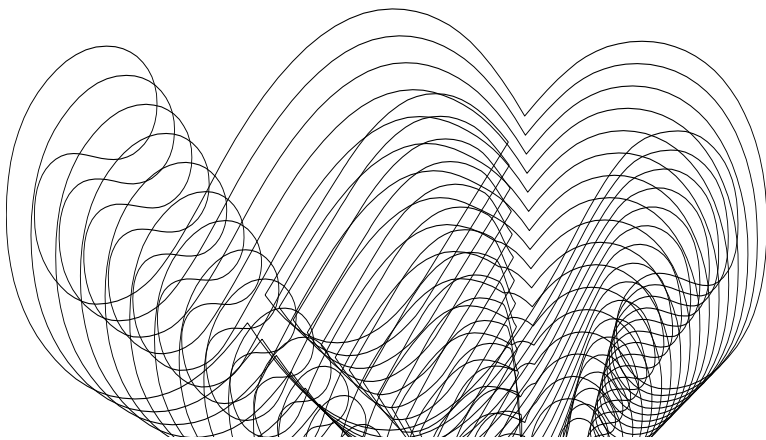
- Geavahanvuoigatvuođat eai leat erenomáš dahje eksklusiiva vuoigatvuođat. Dat leat FeFo hálddašeami hálddus, muhto vuoigatvuođat ráddjejit FeFo eaiggáduššanráđastallama.
- Komišuvdna lea lassin riektedilálašvuođaid obbalaš árvvoštallamii juohke guovllus meannudan oktiibuot 40 vuoigatvuođadieđáhusa/ gáibádusa dán viđa čielggadanguovllus.
- Dán 40 gáibádusa leat báikkálaš ovtastusat ovddidan 23 kollektiiva gáibádusa. Dán 23 kollektiiva gáibádusa lea komišuvdna mieđihan 11 gáibádussii dan muddui go dáid gáibádusaid gažaldagat leat leamaš komišuvnna fápmudusa siskkobealde, njealji gáibádussii komišuvdna lea belohahkii mieđihan ja gávccii gáibádusa lea komišuvdna hilgon.
- 16 gáibádusa leat individuála vuoigatvuođagáibádusa maid ean̄kilolbmot/bearrašat leat ovddidan. Komišuvdna lea mieđihan gávccii dáidda gáibádusaide, njealji gáibádussii komišuvdna lea muhtun muddui mieđihan ja njeallje gáibádusa lea komišuvdna hilgon.
- Okta gáibádus lei boazodoalu siskkáldas dilálašvuođaid birra (6. čielggadanguovllus).

Guokte ášši leat meannuduvvon Alimusrievttis:

- Stierdná-áššis (1. čielggadanguovlu) lei sáhka eaiggáduššanrievttis Stierdnái olggobealde Álaheaju, ja ledje guokte badjeolbmajoavkku geat ledje ovddidan gáibádusa. Meahcceduopmostuollu (UTMA-2014-162528-3 ja UTMA-2014-164564) ja maŋŋá Alimusriekti ([HR-2016-2030 A](#)) nannii komišuvnna konklusuvnna das ahte FeFo lea eananeiaigát. Seammás mearriduvvui ahte vuođđun badjeolbmuid geavahanvuoigatvuohtii sullos lea oapmeriekti, ja ahte dan geažil geavahanvuoigatvuođas lea nana priváhtarievttálaš suodjalus.
- Unjárgga-áššis (2. čielggadanguovlu) lei gažaldat ahte lea go FeFos:s dahje Unjárgga gilisearvis/báikkiolbmui vuoigatvuohta hálddašit ođasmahtti luondduvalljodagaid maidda báikkiolbmui eahpitkeahttá lea geavahanvuoigatvuohta. Meahcceduopmostuollu ([UTMA-2014-164739](#)) konkluderii – áibbas nuppe láhkai go komišuvdna – ahte lea vuosttažettiin báikkiolbmui geain lea hálddašanvuoigatvuohta. Njukčamánu 9. beaivve 2018 Alimusriekti ([HR-2018-456-P](#)) dievasčoahkkimis nannii buorre muddui komišuvnna konklusuvnna. Alimusriekti mearridii ahte báikkiolbmuid geavahanvuoigatvuođat leat dohkkehuvvon ja daid ferte doahttalit, ja ahte lea dárbu čadahit konsultašuvnnaid gaskkal vuoigatvuođalaččaid ja FeFo.

og rett til motorferdsel i utmark i forbindelse med multiplukkingen. Utmarksdomstolen stadfestet kommisjonens konklusjoner om at den private parten hadde festerett til hyttetomta og rett til motorferdsel, men at hennes behov for multiplukking var tilstrekkelig sikret gjennom hennes andel i den alminnelige retten til multiplukking som tilkommer befolkningen i felt 5.

Utmarksdomstolen har videre 10. oktober 2018 avsagt dom i Gulgofjordsaken ([UTMA-2017-62459](#)) i felt 6. I motsetning til kommisjonen konkluderte Utmarksdomstolen med at de fastboende på fraflytningstidspunktet ikke hadde opparbeidet kollektiv eiendomsrett til området, og at de heller ikke hadde i behold en særlig fiskerett i Trollfjordelva.

3. Status 2018 – utredningsfelt

Per 31. desember 2018 arbeider kommisjonen i tre utredningsfelt:

- Felt 4 Karasjok, kunngjort januar 2011.
- Felt 7 Tana og Tanafjorden, kunngjort september 2014.
- Felt 8 Kautokeino, kunngjort september 2017.

Felt 4 – Karasjok

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 25. januar 2011 Karasjok som utredningsfelt 4. Kommisjonen skal uavhengig av innmeldte rettighetsmeldinger ta stilling til rettighetssituasjonen i hele felt 4.

Kommisjonen har mottatt 73 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Av disse gjelder 30 meldinger interne forhold i reindriften. Kommisjonens frist for å fremme rettighetsmeldinger i felt 4 utløp 8. august 2017.

Rettighetsmeldingene er tilgjengelige på [kommisjonens nettsted](#).

Dasa lassin lea Meahcceduopmostuollu meannudan guokte ášši mat leat loahpahuvvon riektuvuoimmálaš duomuiguin, muhto mat eai leat guoddaluvvon Alimusriektái. Guktot áššit guske 5. čielggadanguvlui.

- Vuosttaš ášši, mas ee. lei sáhka goahtesadjerievtis ja mearraluossabivdovuoigatvuođas, (UTMA-2016-9837), konkluderii Meahcceduopmostuollu seammá láhkai go komišuvdna, namalassii ahte vuoigatvuođačuoččuheadji ii lean háhkan erenomáš vuoigatvuođaid.
- Nuppi ášši (UTMA-2016-41336) lei sáhka lihttoláigohanriekti bartasadjái, erenomáš vuoigatvuohta lubmemii ja vuoigatvuohta geavahit mohtorfievrru lubmema olis. Meahcceduopmostuollu nannii komišuvnna konklusuvnnaid das ahte priváhta oasehasas lei lihttoláigoriekti bartasadjái ja vuoigatvuohta geavahit mohtorfievrru, muhto ahte su dárbbut lubmema hárrái leat doarvái bures sihkkaraston oasistis bokte almmolaš lubmenvuoigatvuođain mat gullet 5. čielggadanguovllu álbmogii.

Dasto celkkii Meahcceduopmostuollu golggothmánu 10. beaivve 2018 duomu Vuodavuonaášši ([UTMA-2017-62459](#)) 6. čielggadanguovllus. Meahcceduopmostuollu konkluderii – justa nuppe láhkai go komišuvdna – ahte fástaássit eai lean háhkan oktasaš eaiggáđuššánrievtti guvlui, ii ge sis lean erenomáš bivdovuoigatvuohta Stuurrajohtii dan áigge go fárriejde eret guovllus.

3. Stáhtus 2018 – čielggadanguovllut

Juovlamánu 31. beaivve muttus 2018 komišuvdna lei bargamin golbma čielggadanguovllus:

- 4. čielggadanguovlu Kárášjohka, almmuhuvvon ođđajagimánu 2011.
- 7. čielggadanguovlu Deatnu ja Deanuvuotna, almmuhuvvon čakčamánu 2014.
- 8. čielggadanguovlu Guovdageaidnu, almmuhuvvon čakčamánu 2017.

4. čielggadanguovlu – Kárášjohka

Finnmárkokomišuvdna almmuhii ođđajagimánu 25. beaivvi 2011 Kárášjoga 4. čielggadanguovlun. Komišuvdna galgá ovdanbuktit oaiviliiddis vuoigatvuođadilálašvuhtii olles dán guovllus, ležžet dal boahtán vuoigatvuođadieđáhusat dán guvlui vai eai.

Komišuvdna lea ožžon 73 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođaide 4. guovllus. Dáin leat 30 gáibádusa mat gusket boazodoalu siskkáldas dilálašvuođaide. Komišuvdna bijai áigemeari ovddidit

Kommisjonens virksomhet i **felt 4** har i 2018 blant annet bestått av:

- Utredningsarbeid (arbeid med rapporten).
- Intervjuer av informanter, vitner (som er innmeldte i rettighetsmeldingene) og meldingsfremsettere.
- Innsamling av faktagrunnlag og dokumentasjon fra arkiver og offentlige etater.

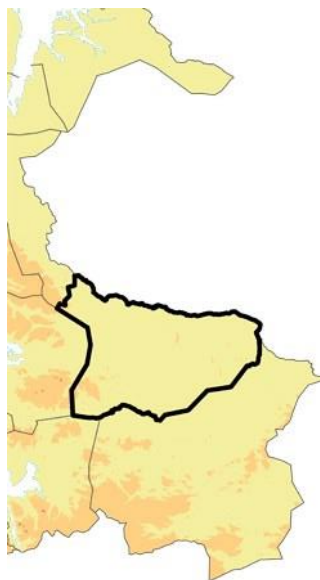
Til sammen har kommisjonen hatt syv høringsmøter i feltet. Hensikten med høringsmøtene har vært å fremskaffe informasjon om bruken av utmarka i feltet og å belyse de rettighetsmeldingene som er fremsatt for kommisjonen. De fleste møtene har vært gjennomført i form av en innledende rundebordssamtale mellom kommisjonens medlemmer og inviterte informanter. Deretter har det vært fokusert på de ulike rettighetsmeldingene som er fremmet for kommisjonen.

Etter finnmarkslovens § 32 tredje ledd kan kommisjonen oppnevne representanter for ulike interessegrupper som kan følge kommisjonens arbeid. Kommisjonen har i felt 4 Karasjok oppnevnt følgende interesserepresentanter:

- Laila Somby Sandvik, for fastboende utmarksbrukere
- John Aslak Johansen, for friluftslivet
- Nils Aslak Boine, for jordbruket
- Aslak Mattis N. Eira, for reindrifta
- Mathis Nilsen Eira, for reindrifta

Kontaktinformasjon til interesserepresentantene finnes på kommisjonens nettside.

I forkant av kommisjonens eget arbeid er det gjort en sakkyndig feltutredning om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet. Utredningen er utført av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Den ble ferdigstilt i 2013 og er en del av faktagrunnlaget for arbeidet med kommisjonens rapport. NIKUs utredning er tilgjengelig på [kommisjonens nettside](#).

vuoigatvuođagáibádusaid **4. guvlui** borgemánu 8. beaivvi 2017.

Vuoigatvuođadieđáhusat leat gávdnamis [komišuvnna neahttasiidduin](#).

2018:s komišuvnnas leamaš čuovvovaš doaimmat 4. čielggadanguovllus:

- Čielggadanbarggut (raportabargu).
- Jearahallan árbedihtiid/dieđuid čohkken vihtaniin (geat leat dieđihuvvon vuoigatvuođadieđáhusain) ja dieđáhusovddeddiin.
- Diehtovuodu ja duođastusaid čohkken arkiivvain ja almmolaš ásašusain.

Komišuvnnas leamaš oktiibuot čieža gulaskuddančoahkkima čielggadanguovllus. Ulbmilin gulaskuddančoahkkimiin lea háhkat komišuvdnii dieđuid guovllu/gieldda meahccegeavaheamis, ja čuvget vuoigatvuođadieđáhusaid mat leat ovddiduvvon komišuvdnii. Eanáš dain čoahkkimiin leat lágiduvvon dainna lágiin ahte álggos leamaš birrabevdeságastallamat gos komišuvdnalahtut ja bovdejuvvon informánttat leat oassálastán, ja das maŋŋa leat geahčadan lagabui iešguđetge vuoigatvuođadieđáhusaid mat leat ovddiduvvon komišuvdnii.

Finnmárkolága § 32 goalmát lađđasis čuovvu ahte komišuvdna sáhtá nammadit ovddasteddjiid iešguđetge beroštusjoavkkuide, geat sáhttet čuovvut komišuvnna barggu. Komišuvdna lea nammadan čuovvovaš beroštusovddasteddjiid 4. guovllus Kárašjogas:

- Laila Somby Sandvik, fástaássiid meahcásteddjiid ovddasteaddji
- John Aslak Johansen, olgunastima ovddasteaddji
- Nils Aslak Boine, eanadoalu ovddasteaddji
- Aslak Mattis N. Eira, boazodoalu ovddasteaddji
- Mathis Nilsen Eira, boazodoalu ovddasteaddji

Beroštusovddasteddjiid oktavuodadieđut leat gávdnamis komišuvnna neahttasiidduin.

Ovdal go komišuvdna bargagođii čielggadanguovllus, ledje áššedovdit čađahan guovločielggadeami mii čilgii guovllu geavaheami ja makkár riektáddejumit guovllu álbmogis leat. Dán čielggadeami čađahii Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU). Čielggadeapmi loahpahuuvui 2013:s ja lea oassin diehtovuodus komišuvnna raportahábmenbarggus. NIKU čielggadeapmi lea gávdnamis [komišuvnna neahttasiidduin](#).

Felt 7 – Tana/Tanafjorden

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 23. september 2014 [felt 7 Tana/Tanafjorden](#).

Felt 7 består av den grunnen som ved finnmarkslovens ikrafttreden i 2006 ble overtatt av Finnmarkseiendommen (FeFo) i Tana kommune, samt hele Tanafjorden, jf. det som er sagt i punkt 1 om at kommisjonens mandat fra 2013 er utvidet til også å gjelde rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder i Finnmark, jf. finnmarkslovens § 29 første ledd.

Kommisjonen har per 31. desember 2018 mottatt 28 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Disse er lagt ut på [kommisjonens nettside](#).

I feltet har det i 2018 vært følgende aktivitet:

- Møte med interesserepresentantene 19. juni for å planlegge videre prosess.
- Innledende høringsmøte/rundebordssamtale 16. oktober. Hensikten med møtet var å fremskaffe informasjon om bruken av feltet.
- Intervjuer av de eldste informantene og vitnene (som er oppgitt av partene i deres rettighetsmeldinger).

Kommisjonen har i november 2016 oppnevnt følgende interesserepresentanter for de ulike interessegruppene i feltet, jf. finnmarksloven § 32 tredje ledd:

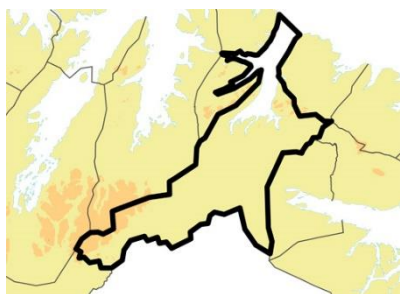
- Viktor Trosten, fastboende utmarksbrukere
- Katri Sarak Somby, friluftslivet
- Jorunn Sottinen, jordbruk
- Sverre Kimo Pedersen, kyst- og fjordfiske
- Nancy Porsanger Anti, reindrift
- Frode Utsi, reindrift
- Reidar Larsen, sjølaksefiske

Kontaktinformasjon til interesserepresentantene finnes på kommisjonens internettside.

Kommisjonen har hatt to møter med interesserepresentantene i felt 7 i 2018.

Også i felt 7 har det i regi av Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) vært gjennomført en ekstern sakkyndig utredning om bruk og rettsoppfatninger i feltet. Denne utredningen, som er en del av faktagrunnlaget for arbeidet med kommisjonens rapport for feltet, ble ferdigstilt 7. april 2017.

Utredningen er tilgjengelig på [kommisjonens nettside](#).

7. čielggadanguovlu – Deatnu/Deanuvuotna

Finnmárkokomišuvdna almmuhii čakčamánu 23. beaivve 2014 [Deanu/Deanuvuotna 7. čielggadanguovlun](#).

7. čielggadanguovlu leat dat eatnamat Deanu gielddas mat sirdojuvvojedje Finnmarkkuopmodaga (FeFo) háldui go Finnmarkoláhka biddjui fápmui 2006:s. Olles Deanuvuotna maid gullá čielggadanguovlui, vrd. dan mii celko vuosttaš čuoggás komišuvdna fápmudusa birra 2013 rájes, ahte komišuvdna galgá maiddá čielggadit vuoigatvuođaid mat gusket Finnmarkku mearra- ja vuotnaguovlluid guolástansajiide, vrd. Finnmarkolága § 29 vuosttaš lađđasa.

Komišuvdna lei juovlamánu 31. beaivvi muttus 2018 ožžon 28 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođaid čielggadanguovllus. Dieđáhusat leat gávdnamis [komišuvnna neahttasiidduin](#).

2018:s leat čađahan čuovvovaš doaimmaid čielggadanguovllus:

- Čoahkkinn beroštusovddasteddjiiguin geassemánu 19. beaivve plánen dihtii viidásit proseassa.
- Vuosttaš álgogulaskuddančoahkkinn/birrabeavdeságastallan golggotmánu 16. beaivve. Čoahkkima ulbmilin lei háhkat dieđuid guovllu geavaheamis.
- Jearahallan boarrásamos árbedihtiid ja vihtaniid (geaid oasehasat leat almmuhan vuoigatvuođadieđáhusaineaset).

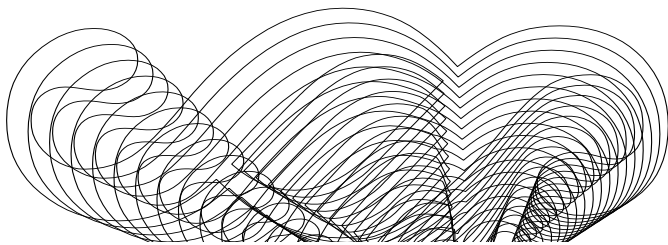
Skábmamánu 2016 nammadii komišuvdna čuovvovaš beroštusovddasteddjiid čielggadanguovllu iešguđetge beroštusjoavkkuide, vrd. Finnmarkolága § 32 goalmmát lađđasa:

- Viktor Trosten, fástaássiid meahcásteddjiid ovddasteddji
- Katri Sarak Somby, olgunastima ovddasteddji
- Jorunn Sottinen, eanadoalu ovddasteddji
- Sverre Kimo Pedersen, riddo- ja vuotnabivddu ovddasteddji
- Nancy Porsanger Anti, boazodoalu ovddasteddji
- Frode Utsi, boazodoalu ovddasteddji
- Reidar Larsen, mearraluossabivddu ovddasteddji

Beroštusovddasteddjiid oktavuođadieđut leat gávdnamis komišuvnna neahttasiidduin.

2018:s komišuvnnas leamaš guokte čoahkkima 7. čielggadanguovllu beroštusovddasteddjiiguin.

Maiddá 7. čielggadanguovllus lea Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) čađahan olgguldas áššedovdičielggadeami guovllu geavaheami ja riekteáddejumiid hárrái. Čielggadeapmi, mii lea oassin

komišuvna guovloraportabarggu diehtovuodus, gárvvistuvvui cuoŋománu 7. beaivve 2017. Čielggadeapmi lea gávdnamis [komišuvna neahttasiidduin](#).

Felt 8 – Kautokeino

Finnmarkskommisjonen kunngjorde 18. september 2017 [felt 8 Kautokeino](#) med oppfordring til mulige rettighetshavere om å melde seg. Feltet består av den grunnen som ved finnmarkslovens ikrafttreden i 2006 ble overtatt av Finnmarkseiendommen (FeFo) i Kautokeino kommune.

Kommisjonen har per 31. desember 2018 mottatt 35 meldinger om mulige rettigheter i feltet. Disse er tilgjengelige på [kommisjonens nettsted](#).

I feltet har det i 2018 vært følgende aktivitet:

- Kommisjonen har hatt et åpent informasjons-/folkemøte i Kautokeino 13. mars. Hensikten var å informere om kommisjonens arbeid, samt motta informasjon fra befolkningen om bruken av utmarka i feltet.
- Tilsvarende informasjons-/folkemøte ble holdt i Masi 14. mars.
- Intervjuer av de eldste informantene/vitnene (som er oppgitt i rettighetsmeldingene).
- NIKU er i gang med sitt grunnlagsarbeid for kommisjonen. Mer om de sakkyndige, se nedenfor.

I november 2017 ble det etter en anbudsrunde inngått avtale med Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU) om at de skal gjøre en sakkyndig utredning om faktisk bruk og rettsoppfatninger i feltet. NIKUs utredningsarbeid i Kautokeino er i gang, blant annet har de i 2018 startet arbeidet med å gjøre intervjuer i Kautokeino. Når de sakkyndiges arbeid er avsluttet vil det tjene som en del av faktagrunnlaget for kommisjonens eget arbeid i feltet.

8. čielggadanguovlu – Guovdageaidnu

Čakčamánu 18. beaivvi 2017 almmuhii Finnmarkkomišuvdna [8. čielggadanguovllu](#), [Guovdageainnu](#), ja ávvžuhii vejolaš vuoigatvuođalaččaid dieđihit gáibádusaid. Čielggadanguovlu leat dat eatnamat Guovdageainnu suohkanis maid Finnmarkkuopmodat (FeFo) válddii badjelassas go Finnmarkoláhka biddjui fápmui 2006:s.

Komišuvdna lei juovlamánu 31. beaivvi muttus 2018 ožžon 35 dieđáhusa vejolaš vuoigatvuođain dán čielggadanguovllus. Dát leat gávdnamis komišuvna neahttasiidduin.

2018:s leamaš čuovvovaš doaimmat čielggadanguovllus:

- Komišuvnnas leamaš rabas diehtujuohkin-/álbmotčoahkkinn Guovdageainnus njukčamánu 13. beaivve. Ulbmilin lei juohkit dieđuid komišuvna barggu birra, ja seammás oažžut guovlluolbmui dieđuid guovllu meahccegeavaheami birra.
- Seammá lágan diehtujuohkin-/álbmotčoahkkinn lei Mázes njukčamánu 14. beaivve.
- Leat jearahallan boarrásamos árbediehtiid/vihtaniid (geat leat almmuhuvvon vuoigatvuođadieđáhusain).
- NIKU lea bargagohtán vuodđobargguiguin komišuvna ovddas. Eambbo dieđuid áššedovdiid birra gávnnat vuolleis.

Maŋŋá fáladatgilvvu skábmamánu 2017:s, komišuvdna šiehtadii NIKU:in (Norsk institutt for kulturminneforskning) ahte sii čađahit áššedovdičielggadeami guovllu duohta geavaheamis ja álbmoga riekteipmárdusas. NIKU čielggadanbargu lea álggahuvvon, ja 2018:s sii leat álggahan jearahallamiid Guovdageainnus. Go áššedovdiid čielggadeapmi gárvvistuvvo, de dat atno diehtovuodđun komišuvna iežas bargui guovllus.

4. Status 2018 – kommunikasjon og dokumentasjon

For å sikre en god og åpen prosess er det viktig at befolkningen i Finnmark har kunnskap om kommisjonens arbeid. Kommisjonen har derfor vektlagt informasjon og kommunikasjon.

På kommisjonens nettside gjøres mest mulig av grunnlagsdokumentene tilgjengelige. Blant annet publiseres innkomne meldinger om mulige rettigheter, arbeidene som er utført av sakkyndige og annet materiale som kan gi innsikt i og informasjon om kommisjonens arbeid. Nettsiden er på norsk og samisk.

Kommisjonen har erfart at informasjons-/folkemøter, høringsmøter og annen kontakt med befolkningen, parter og andre i de ulike feltene, er nødvendige bidrag til arbeidet med å opplyse saken før det konkluderes om rettighetsforholdene i feltet. I denne kontakten benytter kommisjonen det språket som er naturlig i vedkommende felt. Parter, vitner og andre får anledning til å benytte det språket de ønsker. I 2018 har kommisjonen brukt både norsk og samisk i muntlig og skriftlig kontakt med parter/berørte og i møtesammenheng.

Kommisjonen har i 2018 også fulgt opp arbeidet med å sikre muntlige kilder for å ta vare på viktig informasjon i områder der tradisjonell bruk av utmark og sjø- og fjordområder i liten grad er skriftlig dokumentert. Det nevnes at kommisjonen totalt, så langt har samlet inn 124 intervjuer av eldre i områder som ikke er/var lyst ut som felt. I 2018 har kommisjonen avsluttet et innsamlingsprosjekt der 62 eldre er intervjuet om bruk av utmark og sjø-/fjordområder i deler av fjordområdene i Vest Finnmark. I 2018 er det dessuten igangsatt et tilsvarende innsamlingsprosjekt i andre områder. Oppdragene utføres av Samisk nærings- og utredningssenter (SEG) etter anbudsrunde.

Kommisjonen har videre prioritert å gjennomføre bevisskringsintervjuer og annen faktainnsamling med personer som er oppgitt som vitner av de som har sendt inn rettighetsmeldinger. I 2018 har kommisjonen gjennomført en rekke bevisskringsintervjuer av vitner.

Når det gjelder likestilling mellom kjønnene, legger kommisjonen til grunn at det er viktig å synliggjøre både kvinners og menns bruk av utmark og sjø- og fjordområder i Finnmark. Dette følges opp blant annet i arbeidet som de sakkyndige gjør (i kravspesifikasjon), ved oppnevning av interesserepresentantene og ved utvelgelse av informanter/vitner til høringsmøter, bevisopptak og i prosjektet med muntlige kilder.

4. Stáhtus 2018 – gulahallan ja duođastusat

Sihkkarastin dihtii buori ja rabas proseassa, lea dehálaš ahte Finnmárkku álbmot dovdá komišuvnna barggu. Dan dihtii lea komišuvdna deattuhan diehtjuohkima ja gulahallama.

Komišuvnna neahttasiidduin almmuhat nu ollu vuođđodokumeanttaid go vejolaš. Earret eará almmuhat vuoigatvuođadieđáhusaid mat bohtet komišuvdnii, čielggademiid maid áššedovdit čadahit, ja eará čállosiid mat addet dieđuid komišuvnna barggus. Neahttasiidu lea sihke sámegillii ja dárogillii.

Komišuvdna lea vásihan ahte diehtjuohkin-/álbmotčoahkkimat, gulaskuddančoahkkimat ja eará oktavuohta álbmogiin, oasehasaiguin ja earáiguin iešguđetge čielggadanguovlluin, leat dárbbaslačča čielggadan dihtii ášši ovdal go komišuvdna konkludere guovllu vuoigatvuođadili. Dáid oktavuođaid olis komišuvdna geavaha dan giela maid lea lunddolaš geavahit dan guovllus. Oasehasat, vihtanat ja earát besset geavahit dan giela maid háliidit. 2018:s komišuvdna lea geavahan sihke dárogiela ja sámegiela njálmmálaš ja čálalaš oktavuođain oasehasaiguin čoahkkimiid olis.

2018:s lea komišuvdna maiddái čuovvulan barggu sihkkarastit njálmmálaš gálduid áimmahuššan dihtii dehálaš dieđuid meahcceguovlluin ja mearra-/vuotnaguovlluin gos leat unnán čálalaš gáldut árbevirolaš luonddugeavaheamis. Sáhttit namuhit ahte komišuvdna lea obbalaččat dán rádjai čohkken 124 vuorrasat olbmuid jearahallamiid guovlluin mat eai leat vel/eai lean vel almmuhuvvon čielggadanguovllun. 2018:s lea komišuvdna maid gergen jearahallančohkkenprošeavtta, mas leat jearahallan 62 vuorasolbmo meahcce- ja mearra-/vuotnaguovlogaheami birra Oarje-Finnmárkku vuotnaguovlluin. Dasa lassin leat álggahan seammá sullasaš čohkkenprošeavtta eará guovlluin. Dán barggu doaimmaha Sámi ealáhus- ja guorahallanguovddáš (SEG), manjá go sii ožžo barggu fáldatgilvvu vuođul.

Dasto lea komišuvdna 2018:s maid vuoruhan čadahit duođastusčohkkenjearahallamiid ja eará fáktadieđuid čohkkema olbmuiin geat leat almmuhuvvon vihtanin vuoigatvuođadieđáhusain. 2018:s komišuvdna lea čadahan mánga duođastusčohkkenjearahallama vihtaniin.

Dat mii guoská sohkaelliid dássedeaddui, de lea komišuvdna deattuhan ahte lea dehálaš čalmmustahttit sihke nissonolbmuid ja almmáiolbmuid luonddu- ja mearra-/riddoguovlluid geavaheami Finnmárkkus. Dát váldo ee. vuhtii dan barggus maid áššedovdit čadahit (gáibádusčilgehusas), go beroštusovddasteaddjit nammaduvvjit ja go informánttat/vihtanat válljejuvvjit čoahkkimiidda, duođastusčohkkemiidda, ja prošeavttas gos čohkket njálmmálaš gálduid.

5. Prioriteringer og utfordringer fremover

Budsjettramme

Kommisjonens budsjettramme har fra 2017 økt til kr 12 millioner. Denne rammen er videreført i 2018 og 2019. Dette har gitt kommisjonen bedre rammevilkår i arbeidet med rettighetskartleggingen enn det som var situasjonen før 2017. Kommisjonens anslåtte budsjettbehov er imidlertid 14 millioner årlig. Det er derfor per i dag ikke grunnlag for å fremskynde det anslåtte tidspunktet for fullføringen av rettighetskartleggingen i hele Finnmark. Dette tidspunktet ble i januar 2016 utsatt fra 2025 til 2033.

Kartleggingsarbeidet

I felt 4 Karasjok er arbeidet meget omfattende. Kommisjonen møter en rekke utfordringer som ikke har vært til stede i samme grad i tidligere felt. Her nevnes kompleksitet når det gjelder faktiske og historiske forhold, antall rettighetsmeldinger/krav til behandling, språklige utfordringer og krevende spørsmål faktisk og rettslig, ikke minst når det gjelder interne forhold i reindriften.

Kommisjonen skal løse oppgaver som lenge har stått uløste som resultat av en historisk utvikling. Det gjenspeiles blant annet i antall mottatte rettighetsmeldinger (73) i feltet. For kommisjonen er dette meget arbeidskrevende, blant annet fordi kommisjonen selv har ansvar for å opplyse sakene. Dette gjør at man i stor grad oppfordrer eksterne, særlig de som har ansvar for aktuelle arkiver, til å bidra med å stille materiale til rådighet.

Av de 73 innkomne meldingene gjelder 30 interne forhold i reindriften. Kommisjonen skal her ta stilling til tvister som ulike organer og instanser har forsøkt å løse i flere tiår. Disse tvistene er oppstått i spenningsfeltet mellom tradisjonell samisk rettstenking og inngripen fra sentrale myndigheter gjennom lovgivning og forvaltningsvedtak.

Kommunikasjon – både muntlig og skriftlig – skjer på norsk og samisk, med dertil hørende økt ressursbruk til oversetting og tolkning. En særlig utfordring i Karasjok er at mye av innhenting av opplysninger fra partene (kravsfremsetterne) og vitner/informanter må innhentes muntlig. Dette fordrer ekstra ressurser til intervjuer med påfølgende transkripsjon og oversetting fra samisk til norsk. Denne situasjonen har sammenheng med historiske forhold, muntlig tradisjon og tilsvarende liten skriftlig tradisjon og til dels også tapt skolegang. Kommisjonen har valgt en slik arbeidsform av hensyn til

5. Vuoruheamit ja hástalusat ovddos guvlui

Bušeahhttarámma

Komišuvnna bušeahhttarámma lea 2017 rájes lassánan 12 miljoŋna kruvdnui. Dát bušeahhttarámma lea jotkojuvvon 2018:s ja 2019:s. Dát lea buoridan komišuvnna rámmaeavttuid vuoigatvuođakártenbarggus jagi 2017 dili ektui. Dattege árvvoštallat ahte komišuvnna bušeahhtadárbu lea 14 miljoŋna kruvnnu jahkásaččat. Dan dihtii eat navdde ahte olles Finnmárkku vuoigatvuođakártenbargu válbmejuvvo ovdal áigemeari. Ođđajagimánus 2016:s gárvvistanáigi maŋiduvvui 2025:s 2033:i.

Kártenbargu

4. čielggadanguovllus, Kárášjogas, lea ollu bargu. Komišuvnnas leamaš ollu eambo hástalusat dán guovllus ovddit guovlluid ektui. Dás sáhttit namuhit kompleksitehta fáktadieđuid ja historjjálaš dilálašvuođaid olis, ollu gáibádusat maid gieđahallat, gielalaš hástalusat, ja gáibidahkes fáktálaš ja rievttálaš gažaldagat erenomážit boazodoalu siskkáldas dilálašvuođaid olis.

Komišuvdna galgá čoavdit čuoŋmaid mat leat čuožžilan historjjálaš dili geažil. Dát bohtá ee. ovdan vuoigatvuođadieđáhusaid hivvodagas (73) dán guovllus. Dát gáibida hui ollu barggu komišuvnnas, ee. dan sivas go komišuvnnas lea alddis ovddasfástádus čuvget áššiid. Dát mielddisbuktá ahte mii vuosttažettiin ávžžuhat olgguldas ásašusaid, erenomážit daid geain lea ovddasfástádus iešguđetge arkiivvaide, veahkkín láhčit miđiide čállosiid olámuddui.

Dan 73 dieđáhusa maid mii leat ožžon dán guovllus, gusket 30 dieđáhusa boazodoalu siskkáldas dilálašvuođaide. Komišuvdna galgá dás buktit oaivila riidduide maid iešguđetge orgánat ja instánsat leat geahččalan čoavdit mánggaid logiid jagiid. Dát riiddut leat bohčidan vuostálasvuođaid geažil gaskkal árbevirolaš riektejurddašemi ja lágaid ja hálddašanmearrádusaid, maid guovddáš eiseválddit leat ásašan.

Gulahallan – sihke njálmmálaš ja čálalaš – lea sámegillii ja dárogillii, ja dakko bokte geavahuvvojit maid eambo resurssat jorgaleapmái ja dulkomii. Erenomáš hástalusat Kárášjogas lea ahte ollu daid dieđuin maid mii čohkket oasehasain (gáibádusovddideddjiin) ja vihtaniin/árbedihttiin, mii fertet čohkket njálmmálaččat. Dát gáibida eambo jearahallanresurssaid, transkriberemiid ja jorgaleami sámegielas dárogillii. Historjjálaš dilit, njálmmálaš árbevierut, unnán čálalaš

best mulig saksopplysning og faktagrunnlag før slutninger skal trekkes.

Arbeidet i 2019 vil i tillegg til informasjonsinnhenting fra arkiver, parter og vitner, i hovedsak være utredningsarbeid i egen regi og arbeid med teksten til rapporten for feltet.

I felt 7 Tana/Tanafjorden vil kommisjonen fortsette med bevissikringsintervjuer av personer som kravsfremsetterne har oppgitt som vitner. Det planlegges også å gjennomføre to høringsmøter i Tana, i mars og november 2019. Også i felt 7 foregår det meste av kommunikasjonen, skriftlig og muntlig, samt møteledelse, på samisk og norsk.

I felt 8 Kautokeino er kommisjonen i en innledende fase. Det tas sikte på å oppnevne interesserepresentanter i feltet i 2019. Lokale lag og foreninger vil bli tilskrevet og bedt om å foreslå representanter. Interesserepresentantene skal ved å følge kommisjonens arbeid, blant annet bidra med innspill til sakkyndige utredninger og innsendte rettighetsmeldinger. Det er også ønskelig at de bistår kommisjonen med faktaopplysninger og navn på personer som kan belyse bruken av grunn og ressurser i feltet, og at de viderefremidler informasjon til den interessegruppen de representerer. Interesserepresentantene deltar ikke i kommisjonens interne drøftelser, men ordningen er et rettshjelpsliknende tiltak for å ivareta partenes interesser. Interesserepresentantene er ment å skulle fungere som talspersoner for den interessegruppen som de er oppnevnt etter forslag fra.

Hoveddelen av arbeidet i feltet vil i 2019 gjøres av de eksterne sakkyndige (NIKU).

Utenom utlyste felt tar kommisjonen også i 2019 sikte på å sikre muntlige kilder (intervjuer eldre) og gjøre bevissikringsintervjuer med personer som kravsfremsetterne har oppgitt som muntlige vitner (i innkomne rettighetsmeldinger/krav). Blant annet pågår det et prosjekt med innsamling/sikring av muntlige kilder i områdene; Loppa, deler av Altafjorden samt øyene i Måsøy.

www.finnmarkskommisjonen.no

gáldut, ja muhtun muddui maiddáí masson skuvlejuvpmi, leat váikkuhan dán dillái. Komišuvdna lea válljen dákkár bargovuogi dan dihtii ahte buoremusat lági mieldie čuvget ášši, ja háhkan dihtii fáktádieduid ovdal go loahpalaččat konkludere čielggadanguovllu riektediliid.

Lassin háhkamis dieduid arkiivvain, oasehasain ja vihtaniin, barggut 2019:s leat vuosttažettiin iežamet čielggadeamit ja čielggadanguovllu raportta teakstabarggut.

7. čielggadanguovllus, Deatnu/Deanuvuotna, áigu komišuvdna joatkit duođastusčohkkenjearahallamiiguin daiguin geaid gáibádusovddideaddjit leat almmuhan vihtanin. Jurdda lea maid lágidity guokte gulaskuddančohkkima Deanus; njukčamánu ja skábmamánu 2019. Maiddáí 7. čielggadanguovllus lea eanáš gulahallan, sihke čálalaš ja njálmmálaš, ja maiddáí čohkkinjođiheapmi, sámegillii ja dárogillii.

8. čielggadanguovllus, Guovdageaidnu, lea komišuvdna álggahanmutter. 2019:s lea jurdda nammadit berošusovddasteddjiid čielggadanguovlui. Sáddejuvvo bivdda báikkálaš servviide ja ovtastusaide evttohit ovddasteddjiid. Berošusovddasteaddjit galget čuovvut komišuvna barggu, ja earret eará buktit cealkámušaid áššedovdi čielggademiide ja vuoigatvuođadieđáhusaide. Sávvat maid ahte sii veahkehit komišuvna fáktádieduiguin ja addet komišuvnii dieduid olbmuid birra geat sáhttet diehtit čielggadanguovllu luonddu- ja resursageavaheami birra, ja ahte sii juhket dieduid viidásabbo berošusjoavkkuide maid ovddastit. Berošusovddasteaddjit eai oassálaste komišuvna siskkáldas divástallamiidda, muhto ortnet lea riekteveahkkelágan doaibma áimmahuššan dihtii oasehasaid beroštumiid. Jurdda lea ahte berošusovddasteaddjit galget leat ságadoallit berošusjoavkkuin maid lea nammaduvvon evttohusaid vuođu.

Váldooasi čielggadanguovllu barggus 2019:s čađahit olgguldas áššedovdit (NIKU).

Almmutkeahtes čielggadanguovlluin lea komišuvnnas 2019:s jurdda sihkkarastit njálmmálaš gálduid (jearahallat vuorasolbmuid) ja čađahit duođastusčohkkenjearahallamiid olbmuin geaid vuoigatvuođaovdideaddjit leat almmuhan vejolaš vihtanin vuoigatvuođadieđáhusain maid lea sádden komišuvnii. Earret eará lea jođus prošeakta čohkken dihtii/sihkkarastit njálmmálaš gálduid čuovvovaš guovlluin; Láhpis, ošiin Álaheivuonas ja Muosát sulluin.

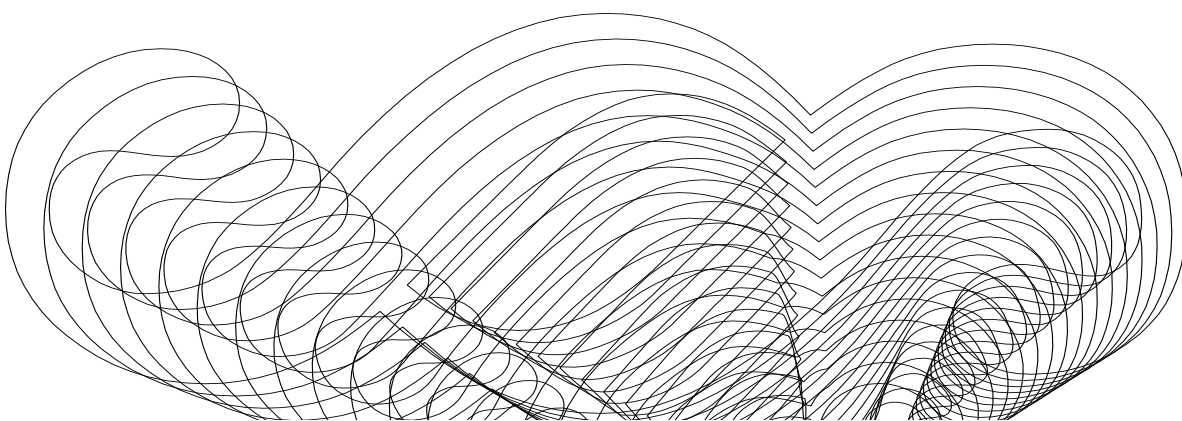
www.finnmarkskommisjonen.no

Kommisjonsmøter/ Komišuvdnačoahkkimat 2018

Dato/Beaivi	Sted/Báiki:
29. januar – 1. februar/ Ođđajagimánu 29. b. – guovvamánu 1. b.	Oslo
13. – 16. mars/ Njukčamánu 13. – 16. b.	Kautokeino/Guovdageaidnu, Máze ja Alta
12. – 15. juni/ Geassemánu 12. - 15. b.	Geneve
15. – 19. oktober/ Golggotmánu 15. – 19. b.	Tana/ Deatnu
26. – 29. november/ Skábmamánu 26. – 29. b.	Oslo

Høringsmøter, bevisopptak og informasjonsmøter 2018/ Duodáštusčohkkemat ja gulaskuddan- ja diehtujuohkinčoahkkimat 2018

Dato/Beaivi	Felt/Guovlu	Beskrivelse/Čilgehus	Sted/Báiki
13. mars/ Njukčamánu 13. b.	Felt 4 Karasjok/ 4. guovlu Karášjohka	Bevisopptak melding nr. 12/ Duodáštusčohkken diedáhus nr. 12	Scandic hotel Karasjok/Karášjohka
13. mars/ Njukčamánu 13. b.	Felt 8 Kautokeino/ 8. guovlu Guovdageaidnu	Åpent informasjonsmøte/ Rabas diehtujuohkinčoahkkin	LES-bygget i Kautokeino/ Guovdageaidnu, LES-visti
14. mars/ Njukčamánu 13. b.	Felt 8 Kautokeino/ 8. guovlu Guovdageaidnu	Åpent informasjonsmøte/ Rabas diehtujuohkinčoahkkin	Grendehuset i Máze/ Máze gilivisti
16. oktober/ Golggotmánu 16. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/ Deanuvuotna	Innledende høringsmøte/ Álgogulaskuddančoahkkin	Tana rådhus/ Deanu ráđđevisti

Møter med interesserepresentantene 2018/ Čoahkkimat beroštusovddasteddjiiguin 2018

Dato/Beaivi	Felt/Guovlu	Sted/Báiki:
19. juni/ Geassemánu 19. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/Deanuvuotna	Tana/ Deatnu
16. oktober/ Golggotmánu 16. b.	Felt 7 Tana/Tanafjorden/ 7. guovlu - Deatnu/Deanuvuotna	Tana/ Deatnu

Andre møter og representasjoner i 2018/ Eará čoahkkimat ja ovddasteamit 2018:s

Dato/Beaivi:	Beskrivelse/Čilgehus:	Deltatt/Oassálasti:
17. januar/ Ođđajagimánu 17. b.	Seminar «Sameretten ved inngangen til 2018» i Oslo, arrangert av Samerettsgruppa ved Universitet i Tromsø/ Seminára «Sámeriekti 2018 álggus», Oslos. Lágideaddji: Romssa universitehta Sámeriektejoavku.	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru og/ja sekretariatet ved Bernhard Vigen og/ja Synnøve Solbakk, čállingottis
16. februar/ Guovvamánu 16. b.	Forelesning om eiendomshistorien i Nord-Norge, med hovedvekt på Finnmark, for studenter ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås/ Logaldallan studeanttaide Norgga biras- ja biodiedálaš universitehtas Åsas: Davvi-Norgga opmodathistorjá, erenomážit Finnmarkkus.	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru
1. mars/ Njukčamánu 1. b.	Innledning om statens plikt til å konsultere med urfolk under Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité og Sametingets seminar på Stortinget/ Stuorradikki dárkkistan- ja konstitušuvdnakomitea ja Sámedikki seminára Stuorradikkis: Sáhkavuorru stáhta geatnegasvuoda birra konsulteret álgoálbmogiiguin.	Jon Gauslaa med innlegg/ doalai sáhkavuoru
15. mars/ Njukčamánu 15. b.	Kurs i samiske rettsspørsmål, arrangør: Juristenes utdanningssenter, sted: Alta/ Kursa sámi riektegažaldagaid birra, Álttás Lágideaddji: Juristenes utdanningssenter	Kommisjonen og sekretariatet/ Komišuvdna ja čállingoddi
10. april/ Cuonjománu 10. b.	Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheters (NIM) fremlegging av årsmelding 2017 – Lanseringskonferanse i Oslo./ Norgga našunála olmmošvuoigatvuodaid institušuvdna (NIM)	Hilde Heggelund

	ovdanbuvttii 2017 jahkediedáhusa – Almmuhankonferánsa Oslos.	
30. april/ Cuonjomanu 30. b.	Historieseminar ved Universitetet i Oslo./ Historjáseminára Oslo universitehtas	Sekretariatet ved Torstein Emanuelsen, čállingottis
8. – 10. juni/ Geassemánu 8.- 10. b.	Nord Nordisk Juristsmøte i Tromsø om eiendomsrett til og forvaltning av statsgrunn i Norge, Sverige og Finland./ Davviriikkalaš Juristačoahkkinn Romssas stáhtaeatnamiid eaiggáduššanrievtti ja hálddašeami birra Norggas, Ruotas ja Suomas.	Jon Gauslaa og/ja sekretariatet ved Gro Dikkanen, Bernhard Vigen og/ja Maret Aile Sara, čállingottis
12. – 15. juni/ Geassemánu 12.-15. b.	Kommisjonsmøte med studietur. Møter med FNs Høykommissær for menneskerettigheter og ILO./ Komišuvdnačoahkkinn ja oahppomátki. Čoahkkimat ON:a olmmošvuogiatvuodaid ja ILO allakomissárain.	Kommisjonen og sekretariatet/ Komišuvdna ja čállingoddi Jon Gauslaa med innlegg/ Jon Gauslaa doalai sáhkavuoru
31. august – 1. september/ Borgemánu 31. b. - čakčamánu 1. b	Seminar om innsamling fra muntlige kilder, Varanger Samiske Museum/ Várjjat Sámi Musea, seminára dieđuid čohkkemis njálmmálaš gálduin	Sekretariatet ved Synnøve Solbakk og/ja Juhán Niillas Wigelius, čállingottis
26. september/ čakčamánu 26. b.	Rettsikkerhetskonsferansen i Oslo/ Riektedorvvolašvuodakonferánsa Oslos	Jon Gauslaa
23. oktober/ Golggotmánu 23. b.	Informasjon til arbeidsgruppe med representanter fra ulike departementer og sametinget./ Diehtojuohtin bargojovkui gos ledje iešguđetge departemeantaid ovddasteaddjit ja sámediggeovddasteaddjit.	Sekretariatet ved Gro Dikkanen med innlegg/ Gro Dikkanen, čállingottis, doalai sáhkavuoru
5. november/ Skábmamánu 5. b.	Ryssdalsseminaret i Oslo. Arrangør: PluriCourts, senter for fremragende forskning ved Universitetet i Oslo, i samarbeid med DA og Domstolstolkommisjonen./ Ryssdalsseminára Oslos. Lágideaddji: PluriCourts, senter for fremragende forskning ved Universitetet i Oslo ja Duopmostuollohálddahus	Jon Gauslaa